

Ljudje, ki so dosedaj gospodarili v mestnem in okrajnem zastopu, so imeli pred očmi samo širjenje nemštva in protestantizma. Z usta novitvijo Jugoslavije je prišlo ljudstvo do svojih pravic v mestu in v okraju.

V četrtek, dne 2. januarja ob 11. uri je prisel zastopnik vlade, okrajni glavar dr. Lajnsič, v družbi generala Maistra, komisarja dr. Pfeiferja in dveh zastopnikov Narodnega sveta v mariborsko mestno hišo. Naznanil je navzočemu županu dr. Schmidererju in obč. očetom, da je mestni svet razpuščen, župan odstavljen in na mesto njega imenovan Slovenec dr. Viljko Pfeifer za vladnega komisarja (župana). Župan dr. Schmiderer se je branil in je izjavil, da se uda samo sili. Ko pa je videl pred seboj vrhovnega poveljnika obmejne jugoslovanske armade generala Maistra, se je udal. S tresočim se glasom je izjavil, da je pripravljen oddati županske posle. Takoj se je raznesla radostna vest, da Maribor nima več nemškega župana. Stoletni nemški okovi so strli. Vodilna mesta na magistratu so prevzeli Slovenci, ostali uradniki pa so prosili, naj se jih pusti v službi. Mestno policijo je prevzela jugoslovanska državna policija.

Kakor z mestom, tako se je zgodilo tudi z okrajnim zastopom.

V torek, 7. prosinca 1919 ob 10. uri dop. je zadela nemško zastopstvo okrajnega zastopa že dolgo zaslužena usoda. Okrajni glavar dr. Lajnsič se je v spremstvu dr. Leskovarja in veleposestnika Robiča zglasil v prostorih okrajnega zastopa ter tam navzočim zastopnikom prečital odlok Narodne vlade SHS v Ljubljani, s katerim se razpušča okrajni zastop, ter je pozval načelnika dr. Schmidererja, da izroči posle okrajnega zastopa od vlade SHS za to imenovanemu komisarju dr. Leskovarju. Pod protestom, da se umakne edino le sili, se je potem izvršila predaja.

Pri predaji okrajnega zastopa je bivši načelnik dr. Schmiderer tudi povedal, da so se dosledni seveda nemški zastopniki že koncem oktobra izjavili za Nemško Avstrijo. Par nemških in positi nemških gospodov iz Maribora je torej hotelo ves okraj, ki je po svoji veliki večini slovenski, spraviti v nemško sužnost. Naš slovenski kmet, naš slovenski delavec naj bi po volji teh nemških gospodov pomagal s svojim delom, s svojimi sredstvi in s svojimi žulji popraviti Nemcem to, kar je nemški vojak celih štiri in pol leta rušil in podiral po Francoskem, Belgiji, Švici itd. In taki ljudje potem še govorijo, da je proti Wilsonovim načelom, če se z odločnim nastopom prepreči taka lumparija.

Slovenski možje v mestnem in okrajnem zastopu bodo imeli veliko posla, da popravijo vsaj za silo to, kar so zakrivali nemčurji skozi dolgo vrsto let. Mestno in okrajno gospodarstvo je popolnoma zavoženo. Mesto in okraj sta podpisala več milijonov kron vojnega posojila in najemala dolgove na račun davkoplačevalcev. Ceste po okraju so popolnoma zanemarjene, novih se ni gradilo, za živinerejo in druge gospodarske panoge se ni prav nič skrbelo. Šolstvo je bilo popolnoma v nemških rokah. Naloga naših mož bo, da dajo ljudstvu slovensko šolo, tako v mestu, kakor v okraju, in da skrbijo pred vsem za dobre ceste in druge gospodarske naprave.

Zivel slovenski Maribor! Zivel slovenski okr. zastop!

Železniška zveza med Čehoslovaško in Jugoslavijo.

Sv. Trojica v Hal, 1. jan.

Dne 29. dec. smo imeli v prostorih g. Maučiča nagloma naznanjen shod. Kot poseben odposlanec iz Prage k jugoslovanski vladi v Beograd se je na svojem potu mudil med nami tukajšnji rojak iz zavedne občine Dole na g. nadporočnik med. dr. Franc Marinič. Razkril nam je na shodu v skoraj dve uri trajajočem, vsestranskem pripoznanem, stvarnem govoru razne početne vzroke, da je morala kot naša edina rešitev nastati toliko zaželjena, toda ponekod od ljudstva premalo pozdravljena Jugoslavija, čemur je v Halozah vzrok rovarsko delo posilinemških vinogradskih posestnikov prejšnjega gnilega Ptuja, ki skrito kot ponočni ščurki ščuvajo in k obrekovanju proti Jugoslaviji podkupujejo svoje po pokojnem smrdljivem „Štajercu“ okužene ljudi. Razpravljal je nadalje naš položaj sedanjosti in bližnje bodočnosti. Zanimalo nas je posebno, kako se

za našo mlado državo dejansko zavzema Čehoslovija in da ima za nas pripravljen petrolej in sladkor. Najnovejša novica za naše G. Haloze pa je bila, da je že zložila denar in začela z delom česko-francoska družba, katera bo po železnici zvezala Čeho- in Jugoslavijo, in da bo ta glavna železnična proga med obema državama, tekoča na ogrski strani po slovaškem in prekmurko slovenskem ozemlju, šla skozi Ptuj in potem po naši trojički (podlehniški) dolini dalje proti Rogatcu. Pripovedoval nam je nadalje, kako so se zavedni vojaki tudi zunaj na fronti pripravljali na veliki dogodek nastopa Jugoslavije, saj so morali biti večkrat priče, kaka zverinska nad jugoslovanskim ljudstvom so doprinali avstrijsko-nemški oficirji, zdaj vesli tu po 130 kmetov, sedaj vesli tam po 60 žen iz mirnih vasi na že pripravljene vislice; vprašali so pa naši vojaki zakaj se to godi, so jim je reklo: Ne vemo, ali pa je zarenčal nemški oficir: Weil man mit der slavischen Bagasch weg muss (ker moramo slovansko sodrgo uničiti).

Za ta podučni govor smo bilo g. Mariniču prav hvaležni. Želeti bi bili, da bi bivši vojaki ljudstvu povsod oči odprali, kako so z Jugoslovani delali v bivši Avstriji, v državi slabih nog, puhle glave in bolnega želodca, kot se je g. govornik večkrat izrazil, da potem hujšaki ne bodo nikjer več našli odprtih ušes, kadar bodo tulili in mijavkali za starimi krivičnimi nadpravicami.

G. kaplan Rafael Potrč je imel nato pripravljen odločen protest zoper postopanje Italijanov na slovenski zemlji in ta se je poslal NV v Ljubljani.

Tukajšnjemu krajevemu Narodnemu svetu (v predsedstvu so gg. Potrč in nadučitelj Kožuh in Predan) je okrajni Narodni svet v Ptuj u že javil, da bodo iz županskih stolcev kmalu marširali pobožni romarji k cesarju na Dunaj in njih srčni prijatelji.

Tuti v naši župniji je nova španska bolezen neusmiljeno nastopala. Kakor smo slišali iz novoletnega oznanila, jih je umrlo v starem letu 183, leto prej pa samo 80.

Zavedni ljudje so tukaj Jugoslavije veselili. Daj Bog, da bo zdrava in močna!

Razne politične vesti.

Slovenski mladeniči, Jugoslavija vas kliče. Mladeniči letnikov 1895, 1896, 1897, 1898, 1899 so vpoklicani pod orojce. Domovina, svobodna Jugoslavija vas prosi pomoči. Nemec, Madžar in Italijan nas hoče oropati ravnokar dobljene svobode. Iztrgati nam hočejo najlepše kose jugoslovanske zemlje. Da bomo mogli zavarovati naše obmejne kraje pred vpadom divjaških nemških in madžarskih tolp, vas prosimo, slovenski mladeniči, vstopite radevolje v jugoslovansko armado. Natančneje o javljanju razvidite iz vpoklicanih oglasov. — Nad 4 leta ste služili tujcem, za tujce ste prelivali kri, za tujce so mnogi žrtvovali svoje življenje in svoje zdravje, pojdite torej vsaj za nekaj mesecev na pomoč svoji toližajljivi jugoslovanski domovini. Premalo je, če se trkate na prsa in kličete: Živijo Jugoslavija!, če pri polnih čašah napijate domovini. Pokazite dejanski svoje pravo jugoslovansko rodoljublje! Slovenski mladeniči, na plan!

Slov. Kmečka Zveza priredi v nedeljo dne 19. t. m. po rani službi božji shod pri Veliki Nedelji v šoli. Popolnoma isti dan po večernicah je shod v Društvenem Domu v Središču. Govorita gg. posl. M. Brenčič in nadrevizor Vlad. Pašenjak o političnem in gospodarskem položaju.

Shod v Lučanah. V nedeljo, dne 19. januarja, ob 11. uri predpoldne, se vrši v Lučanah jugoslovanski shod pri Ulbrihu. Pridejo govorniki iz Maribora.

Brežice. Vsi na protestni shod zoper Italijo, ki nam trga naše Primorje. Shod se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Vsi na shod! Govorita dr. Hohnjec in dr. Beakovič. — Isti dan, popoldne ob polu 3. uri se vrši v istih prostorih občni zbor Slov. kat. izobraževalnega društva, kjer govori mladino ljub dr. Hohnjec iz Maribora.

Mirovna konferenca se bo kmalu začela. Wilson se bo udeleževal začetnih sej. Jugoslovanska odposlanca Pasić in Žolger sta že odpotovala v Pariz. Predmir bo sklenjen baje že v šestih tednih, pogajanja za končnoveljavn mir bodo trajala nate še približno dva meseca, tako da bo mir sklenjen okoli 1. maja.

Mariborsko mestno svetovalec. Za mestne svetovalce v Mariboru so predlagani izmed Slovencev: dr. Rosina, dr. Leskovar, dr. Jerovšek, V. Weixl in, zalezn. uradnik Kitak; izmed socialnih demokratov: F. Leskovar in V. Močnik; izmed Nemcev: Julij Pfrimer, Karel Nasko in stavbenik Misera.

V Dravski dolini, zlasti v Marbegu in na Muti je zavladovalo med nemčurji precejšnje ogorčenje. Prišla je namreč močnejša vojaška posadka in dela red. Drezali in izzivali so s svojim obnašanjem, z jeziki in vsenemškimi trakovi tako dolgo, da so pridrezali vojaško posadko sebi na vrat. Slovenci niso bili več varni ne imetja ne življenja. Napadli so naše vojake z našimi znaki, ki so prišli na dopust in še celo tukajšnjega vojaškega poveljnika. Slovenci se niso smeli zganiti, nemški vojaki pa so se vračali in postopali, kakor da bi bili v nekaj blaženem rajhu. In sedaj se čudijo, da je naše potrpežljivosti konec! Norci! še vedno mislijo, da bodo delali s Slovenci kakor svinja z mehom. Tako je bilo nekdat a ne bode nikoli več. Čajte: nikoli več!

Orožni listi so v Mariboru vsi preklicani. Z današnjim dnevom se mora v Mariboru od dati vse orožje na Rotovškem trgu.

Odstavljeni so nemški župani v Marenbergu, na Muti, v Breznu, v Remšniku, na Gornji Vižingi, pri Sv. Primožu nad Vuzenico in v Gortini. Na njih mesta so imenovani slovenski gerenti. Občinski zastopi teh občin so razpuščeni.

Slovenska politika. V Ljubljani sestavljajo novo vlado. V njej bodo zastopane enakomerno vse tri slovenske stranke, Predsedoval bo član Vseslovenske ljudske stranke, kateri bo pripadalo poverjenstvo za notranje zadeve, za uk in bogodastje ter kmetijstvo, ki se prideli ali poverjenstvu za notranje zadeve ali poverjenstvu. Sedaj se vršijo pogajanja za sestavo začasnega državnega veča. (držav. zbora v Beogradu) in pokrajinskega zbora (dež. zbora v Ljubljani). Slovenci dobimo v držav. 39 poslancev, od teh dobi Vseslovenska ljudska stranka 19, jugosl. demokratska stranka 12, soc. demokrati 3, tržačani 2 poslance. V pokrajinskem zboru bo imela naša stranka 89, jugoslovanska demokratska stranka 24, soc. demokratje 8 in Tržačani 3. Kdaj se bosta sestala oba zbora, še ni določeno. Štajerski pristaši Vseslov. ljudske stranke zbirajo v četrtek, dne 16. t. m. v Celju.

Za Narodni Svet sta darovala Karel in Roza Kautzner, postajenačelnik v Pesnici, 200 K.

Notranji boji v Berlinu. Nemčijo so vzeli v svojo oblast socialni demokratje, ki bi radi ustanovili socialistično republiko. V tem so si vsi edini. Nasprotujejo pa si razne socialdemokratske stranke v tem, kako se naj pride do trajne vlade socialnih demokratov na Nemškem. Večina socialistov je mnenja, da je treba sklicati ustavotvorno nemško skupščino, ki bo, kakor upajo socialni demokratje, socialistična ter bo potrdila sedanjo začasno socialdemokratsko vlado. Voditelja večinskih socialistov sta Ebert in Scheideman, ki sedaj na Nemškem vladata, ali boljše rečeno bi rada vladala. Radikalni socialisti pa nočejo nič slišati o nemški ustavotvorni skupščini, temveč hočejo svojo socialistično nadoblast kratkoma vsiliti nemškemu narodu. Celo Nemčijo bi radi pretvorili v veliko socialistično občino, kjer ni nobene zasebne lasti, ne zasebnega posestva, ne zasebno posedovane tvornice, ampak samo splošna last. Vodja te skozinkoz revolucionarne stranke je Libkneht. Kar so boljševiki na Ruskem, to so Libknehtovci na Nemškem. Ker radikalni socialisti, ki jih ruski boljševiki hujkajo in podpirajo z denarjem, ne morejo priti do vlade, zbirajo okoli sebe nezadovoljno delavstvo in vojaštvo, s katerim so začeli boj zoper večinske socialiste in njim vdane vojake. Nekaj dni se divjajo ti krvavi in ljuti boji po berlinskih ulicah. Vsak dan so krvavi poboji in divjaška razdejavanja. Število mrtvih in ranjenih je visoko. D zdaj se ni gotovo, ali zmaga v Berlinu Scheideman ali Libkneht. Iz tega se vidi, na kakšen način socialni demokratje rešujejo in osrečujejo svet in človeštvo.

Tedenske novice.

Duhovniška vest. Kot kaplan v Ormož pride č. g. Pavel Vesenjak, dosedaj vojni kurat.